

ратурою, спостереження, спеціальні вправи, постійне спілкування, громадська активність, розвиток педагогічних, комунікативних, ораторських здібностей, удосконалення загальної культури.

Висновки. Одним із показників професійної компетентності майбутнього викладача вищої школи є рівень розвитку в нього культури педагогічного спілкування, яка виступає одним із визначальних факторів успішної педагогічної діяльності, суттєво позначається на формуванні особистісних новоутворень студентів, розвитку їх свідомості та самосвідомості, мотиваційної та когнітивної сфер.

Література

1. Грехнев В.С. Культура педагогического общения / В.С. Грехнев. – М., 1990. – 144 с.
2. Гура О.І. Якість професійної підготовки педагогів у вищих навчальних закладах: проблемний аналіз / О.І. Гура // Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ столітті: орієнтири та напрямки сучасної освіти : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 2–5 жовтня 2005 р. – Луганськ : Альма-матер, 2005. – Ч. 2. – С. 6–12.
3. Дусь Н.А. Формування культури педагогічного спілкування у студентів гуманітарно-педагогічного коледжу : дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 / Н.А. Дусь. – Вінниця, 2008. – 200 с.
4. Леонтьев А.А. Язык, речь, речевая деятельность / А.А. Леонтьев. – М. : Ком-Книга, 2007. – 216 с.
5. Педагогічна майстерність / [за ред. І.А. Зязюна]. – К. : Вища школа, 1997.
6. Петровская Л.А. Компетентность в общении. Социально-психологический тренинг / Л.А. Петровская. – М. : Изд-во МГУ, 1989. – 216 с.
7. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування : навч. посібник / Я. Радевич-Винницький. – К. : Знання, 2006. – 291 с.

ПРУСАК В.Ф.

СИСТЕМА НЕПЕРЕРВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ДИЗАЙНЕРА: КОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ

Сьогодні у сфері дизайну повинна бути реально усвідомлена необхідність прогнозування прогресивного, екологічно прийняттого предметно-просторового середовища ХХІ ст. Нові вимоги життя зумовлюють активний пошук шляхів перебудови дизайнерської освіти. Реакцією на катастрофічні явища, викликані некерованим перебігом технологічної революції, став екологічний підхід у дизайні, що виник наприкінці 1970-х рр., основні положення якого базуються на орієнтації на максимальну економію ресурсів та матеріалів – мінімалізацію відходів виробництва, урахуванні фактора довговічності з метою оптимізації співвідношення витрат і матеріалів, тривалості життя виробів [5]. Проектно-художня діяльність набуває нових рис, що відображають екологічну свідомість.

Із цілого комплексу факторів, які необхідно враховувати у процесі дизайнерського проектування, сьогодні визначальну роль відіграє екологічний фактор. З реалізацією екологічної освіти відбувається освоєння людиною системної картини світу, що досягається через системний підхід та взаємозв'язок змін елементів і рівнів системи екологічної підготовки фахі-

вця. Виявлення внутрішніх структурних компонентів системи і визначення внутрішніх ознак системності становить один з важливих аспектів цього підходу. Інший, не менш важливий аспект системного підходу полягає в дослідженні генези екологічної підготовки в контексті відповідної макросистеми, зокрема професійної підготовки майбутнього дизайнера в умовах конкретного суспільства й освітнього середовища вищого навчального закладу.

На нашу думку, зміст екологічної підготовки дизайнера доцільно визначити як систему знань про предметні галузі екології в контексті вивчення конкретних навчальних дисциплін, що забезпечує формування та розвиток професійно важливих для екологічної підготовки фахівця особистісних якостей студентів.

Проблемам дизайну та дизайн-освіти присвячено низку наукових праць (О. Боднар, О. Бойчук, О. Генесаретський, В. Даниленко, Є. Лазарев, О. Трошкін, В. Турчин, І. Рижова, О. Фурса). Досліджувалися також теоретичні засади сучасного екологізму (Т. Гардашук), екологічні знання у контексті формування світоглядних цінностей суспільства (М. Багер), екологічна свідомість як умова становлення екологічного суспільства (О. Варго), трансформація смисложиттєвих орієнтирів за умов сучасної екологічної ситуації в Україні (М. Гладкий), екологічне знання в сучасному освітньому дискурсі (І. Книш), філософсько-етичні засади екологічної освіти (Т. Чорноштан), взаємозв'язок естетичної та екологічної підготовки (Г. Тарасенко), концептуальні основи формування екологічного мислення та здібностей людини будувати гармонійні відносини з природою (М. Дробноход) та ін.

Метою статті є теоретичне обґрунтування та методичне розроблення когнітивного аспекту наскрізної екологічної підготовки майбутнього дизайнера під час навчання у вищому навчальному закладі.

Проблема структури й її елементів, безсумнівно, є однією з центральних проблем дидактики [13]. Лише у випадку, коли елементи цілого не тільки об'єднані механічно, а пов'язані між собою так, що взаємно впливають один на одного, коли цей вплив є суттєвим, можна говорити про те, що елементи системи утворюють структуру. Отже, “структура – це спосіб стійкого поєднання, взаємовпливу елементів такого роду цілісних систем” [11, с. 16] чи “відносно стійка єдність елементів: їх відношень і цілісності об'єкта; інваріантний аспект системи” [1, с. 78].

Основу змісту екодизайнерських дисциплін становить система знань про відповідні предметні галузі. До цієї системи входять знання, які відображають стан розвитку науки, техніки та виробництва відповідної галузі. Система змісту екодизайнерських дисциплін включає: фундаментальні знання, які являють собою стабільний, фактично незмінний з часом компонент, та варіативні знання, що відображають постійні зміни у змісті наук, галузей та, відповідно, навчальних знань.

Визначення і трактування категорії знання є різноманітними. На думку В. Гінецинського, знання – це “відображення дійсності у свідомості

людини, категорія, що розкриває істинний момент зв'язку пізнання і практичної дії; перевірений практикою результат пізнання” [2, с. 24]. Знання розглядають як цілісну і систематизовану сукупність наукових понять про закономірності природи, суспільства та мислення, а також спосіб існування сутності об'єкта поза самою цією річчю. Його характеризують мірою обґрунтованості, епістемічною готовністю суб'єкта продемонструвати те, як конкретний елемент знання пов'язаний з іншими. Такі компоненти, як знання, вміння, навички та норми (цінності), є сутністю знання, причому знання – когнітивні образи; вміння та навички – способи реалізації когнітивного образу у формах активності суб'єкта; цінності – знання, що включаються в структуру самого суб'єкта, конструюють його. Протиставлення їх можливо у вузьких межах, а ці межі повинні чітко вказуватися.

Внутрішня структура сучасного наукового знання характеризується низкою суперечностей. Вони перш за все “пов'язані з взаємопроникненням окремих галузей знання і разом з тим зі збереженням їх автономності, динамічною рухливістю науки, її стійкістю та єдністю” [12, с. 32]. Структура знання є динамічним явищем, яке детермінується рядом процесів, пов'язаних з висуненням нових пізнавальних засобів та їх екстраполяцією в нові сфери дослідження, змінами наукових парадигм тощо.

Структурування знань базується на формуванні та систематизації структур змісту, тобто на такому його впорядкуванні, яке пов'язане з виділенням відповідних для певного змісту систем, а в них – складових і зв'язків між ними. Порівняння цих систем між собою слугує їх впорядкуванню, одночасно визначається місце окремих систем у програмі з урахуванням сфери застосування та характеру їх складових і зв'язків [4]. Одні із систем мають більш загальний характер, створюють основний зміст, інші – більш спеціалізовані та виступають додатковими. Структура, що виникає таким чином, складається з систем декількох порядків.

Якщо об'єднання складових певним чином впорядковане, тоді слід говорити про систему, що складається з елементів, а системи розрізняються за типами зв'язків між їх елементами. В одних випадках зв'язок елементів у єдине ціле не завжди такий, що вилучення або додавання будь-яких елементів змінює сутність системи чи характер взаємодії її елементів.

В інших, значно більш важливих і складних, випадках вилучення чи додавання хоча б одного елемента якісно змінює всю систему так, що вона перетворюється у якісно нове ціле [11]. Зміст навчальної інформації про знання є системою з певною структурою. Саме знання є необхідною (хоча і недостатньою) умовою формування нового типу творчої особистості.

Екологічні знання за своїм змістом мають міждисциплінарний характер, у його межах “відбувається як трансформація ідейних і моральних орієнтирів світобачення, так і організація людського діяльнісного ставлення до світу” [3, с. 5]. За рівнем узагальнення екологічні знання можна поділяти на локальні, тематичні, предметні та філософські, які є *наскрізними* (курсів наш. – В.П.) для кількох навчальних дисциплін [10, с. 38]. Таким чином, обсяг, зміст і структура екологічного навчання становлять єдине сис-

темне ціле, що враховує всі локальні особливості та спрямоване на безумовну інтеріоризацію кожним студентом, особливо в поведінковому, моральному аспекті [6, с. 21].

Найбільш важливими з прикладних аспектів екології для сфери дизайнерської діяльності є соціальні та технологічні. Тому всі дисципліни навчального плану підготовки дизайнерів певною мірою повинні мати екологічний зміст. При цьому, у першу чергу, виховання екологічної свідомості має здійснювати нормативна дисципліна “Екологія”. Але, на нашу думку, при її викладанні необхідно враховувати особливості спеціальностей, за якими вищий навчальний заклад готує фахівців. Велике значення в підготовці дизайнера надається предметам, які вивчають людину та її місце в системі “людина – техніка – середовище” (“Пластична анатомія”, “Основи ергономіки”, “Безпека життєдіяльності”, “Ергодизайн” тощо). Екологічні знання повинні сприяти усвідомленню того, як досягти симбіозу техніки, виробництва і природи – цих неузгоджених нині компонентів біосфери і соціосфери. Значне місце екологічні аспекти займають у фахових і професійно орієнтованих дисциплінах “Проектування” та “Макетування і моделювання”.

Нижче викладено зміст екологічних знань у системі неперервної наскрізної екологічної підготовки студентів спеціальності “Дизайн” [9]¹.

Історія України: проблеми державності. Екологічні проблеми в історії українського суспільства і природоохоронні заходи в діяльності українських урядів, під юрисдикцією яких перебували українські землі.

Ділова українська мова. Термінологія майбутньої професії. Словники-довідники екологічного спрямування.

Українська та зарубіжна культура. Природа і культура. Формування екологічної культури.

Філософія. Природа і суспільство. Глобальні проблеми і концепція сталого розвитку.

Політологія. Характеристика основних напрямів екологічної політики держав на сучасному етапі. Відображення місця екологічної проблеми в програмних постулатах основних суспільно-політичних течій.

Основи конституційного права. Конституційні права та обов’язки громадян України щодо охорони навколишнього середовища, питання повноважень усіх гілок влади у природоохоронній сфері, нагляд за дотриманням природоохоронного законодавства.

Основи права України. Характеристика законодавства про охорону навколишнього природного середовища стосовно різних галузей права України: конституційні засади охорони навколишнього середовища, право власності на природні ресурси, екологічне виховання молоді в сім’ї, екологічно безпечні умови праці, адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього середовища.

---

¹ Навчальні дисципліни викладено згідно з порядком їх вивчення у вищому навчальному закладі.

Соціологія. Соціологія довкілля.

Іноземна мова. Сучасні екологічні проблеми, причини їх виникнення та розв'язання. Проблеми навколишнього середовища у Західній Україні. Поняття природи, біосфери та ноосфери.

Основи психології та педагогіки. Екологічне виховання, його взаємозв'язок з іншими видами виховання.

Пластична анатомія. Людина як елемент екосистеми “природа – людина – екологія”.

Основи композиції. Ритмічний повтор форм, об'єднаних в об'ємно-просторову композицію (при виконанні завдання використовуються матеріали: папір, фарби, картон; промислові відходи: деревинні, пластичні маси, скло, метал) або тематичне структурування з промислових виробів, у яких закінчився термін служби або які втратили ужиткову функцію.

Кольорознавство. Екологічні аспекти комплексного вирішення середовища. Використання в інтер'єрах природного озеленення як компонента кольорового вирішення (фітодизайн у предметному середовищі).

Основи формоутворення. Форма і середовище. Природне середовище. Проблеми екології, ресурсозбереження та охорони довкілля. Біоніка у формотворенні. Штучне середовище.

Проектування. Проводиться цілеспрямована установка на проектування з урахуванням екологічних аспектів як невід'ємних складових будь-яких дизайнерських розробок.

Історія мистецтва і архітектури. Природа в системі естетичного освоєння дійсності.

Нарисна геометрія. Значення графічних дисциплін у розв'язанні інженерних задач різних галузей техніки, приклади раціональних конструкторських рішень, пов'язаних з питанням екологічної безпеки технологічних процесів. Можливості розв'язання екологічних проблем засобами геометричного моделювання методом інтерполяції, наприклад, плоским криволінійним контуром, що з часом змінює свою форму і положення.

Безпека життєдіяльності і основи охорони праці. Людина як елемент системи “людина – життєве середовище”. Екосистеми та їх місце в організації біосфери. Основні джерела забруднення атмосферного повітря, стічних вод, ґрунтів. Віброакустичне та електромагнітне забруднення довкілля. Захист атмосферного повітря, стічних вод, ґрунтів та людини від шкідливого впливу промислового виробництва. Очисні споруди та їх оцінка. БЖД в умовах надзвичайних ситуацій. Екологічний моніторинг.

Екологія. Екологія в системі природничих наук. Екологічні явища системи і закони. Екологічні фактори та їх класифікація. Кліматичні фактори, фактори водні, едофічні фактори, біотичні та інші фактори, їх класифікація. Демекологія (екологія популяцій, біоценологія, біогеоценологія, біосферологія). Екологія та її прикладні галузі. Охорона і раціональне використання природних ресурсів. Біологічні методи боротьби зі шкідниками. Екологічна діагностика. Соціальні та технологічні підсистеми.

Основи наукових досліджень. Формування екологічно спрямованих критеріїв оцінювання ефективності процесів. Проведення оптимізації з погляду забезпечення екологічної безпеки.

Технічне креслення та інженерна графіка. Читання складальних креслень виробів та їх специфікацій, знайомство з роботою цих виробів за текстовою документацією (для читання беруться креслення виробів, які застосовуються в галузях, пов'язаних з охороною довкілля). Наголошення на раціональності вибору, кількості зображень і нанесення на них розмірів, звертаючи увагу на вплив грамотного креслення на навантаження зору під час читання креслення та вплив правильності нанесення розмірів на якість виконання виробів (через неправильно нанесені розміри, велика частка браку – нераціонально використаних природних ресурсів).

Основи методики дизайну. Екологічний фактор формоутворення в дизайні (органічна складова методики проектування).

Основи ергономіки. Організація робочого місця. Робоче середовище та екологічні вимоги до нього: шум, освітлення, температура, вентиляція тощо.

Прикладна механіка. Екологічні аспекти вибору оптимальної форми перерізів елементів конструкцій зі збереженням їх необхідної міцності.

Етика і естетика. Економіка, політика, екологія і мораль.

Інтер'єр і обладнання. Основні фактори, що визначають рішення інтер'єрів (суспільні, природні, психологічні). Вимоги до екологічності середовища життєдіяльності людини. Штучне і природне середовище. Взаємозв'язок з ландшафтом. Вплив середовища на емоційний стан людини. Колір в інтер'єрі. Освітлення. Матеріали. Озеленення.

Матеріалознавство. Класифікація матеріалів меблевого виробництва з урахуванням екологічної безпеки. Методи вибору опоряджувальних та клейових матеріалів малої токсичності.

Патентознавство і авторське право. Патентний пошук на предмет відповідності об'єкта промислової власності умовам екологічної безпеки та охорони довкілля.

Конструювання. Основна мета проектування. Завдання проектувальника і конструктора. Методи утилізації згідно з вимогами охорони довкілля та екології. Матеріалоощадність природних матеріалів.

Технологія меблевих виробів. Енергоощадні й екологобезпечні технології. Екологічні вимоги у виробництві дитячих меблів.

Захисно-декоративні покриття та оздоблення. Вимоги до лакофарбних матеріалів, що забезпечують найменшу токсичність. Технології нанесення лакофарбних матеріалів з погляду екологічної безпеки.

Психологія творчості. Творче та екологічне мислення.

Будівельна фізика. Основи архітектурної кліматології: вплив малих концентрацій домішок на фізико-хімічні та оптичні властивості атмосфери; парниковий ефект, шляхи подолання його дії. Джерела світла. Відбивання сонячного випромінювання шарами атмосфери, вплив домішок на ці процеси. Використання сонячної радіації для опалення висотних будівель. Основи

архітектурної акустики: інфра- та ультразвук, їх шкідлива дія на живі біологічні об'єкти. Шуми та методи їх усунення. Руйнівна дія ударної хвилі.

Ділова іноземна мова. Бізнес і навколишнє середовище. Обговорення проблем впливу бізнесу на забруднення навколишнього середовища.

Дизайн-менеджмент. Основи управління екологічним дизайном товару: передумови екологічного дизайну товару; основи екологічного дизайну життєвого циклу товару. Рішення у менеджменті. Екологічна складова управлінських рішень.

Маркетинг і ділова практика дизайнера. Основні завдання та суть екологічного маркетингу. Маркетингове середовище екологічно орієнтованих підприємств. Екологічно чистий продукт: суть та основні властивості. Екологічно чисті послуги: особливості та критерії розпізнання.

Економічне обґрунтування проектних рішень. Основи управління проектами. Вплив екологічних чинників на проекти та проектні рішення. Розробка та планування проекту. Врахування екологічної складової при плануванні реалізації проекту. Управління якістю проекту. Екологічні норми та стандарти проекту.

Концепції та школи в дизайні меблів ХХ ст. Авангардні напрями в дизайні меблів ХХ ст. Екологічний дизайн (історія, перспективи).

Методика дизайн-програмування. Дизайн-програма підвищення ефективності виробництва з урахуванням вимог охорони праці, довкілля та економії природних ресурсів.

САПР (Системи автоматизованого проектування). Структура САПР меблів: передпроектний аналіз (аналіз прототипів, нормативний матеріал, вивчення матеріально-технічної бази). Концептуальна розробка виробу. Ергономічний та екологічний аналіз.

Графічний дизайн. Застосування графічного дизайну в екологічній та природоохоронній діяльності. Практичне завдання: виконання плаката на екологічну тематику.

Сучасні технології в меблевій промисловості. Вимоги до сучасних меблевих виробів з огляду на забезпечення екологічних параметрів.

Педагогічні основи викладацької діяльності. Екологічні аспекти викладацької діяльності, екологізація освіти. Взаємозв'язок естетичної та екологічної підготовки викладача.

Психологія сприйняття середовища. Психологічне сприйняття природи.

Філософські проблеми наукового пізнання. Роль науки на шляху до сталого розвитку, екологізація наукового знання.

Екологічний дизайн. Дизайнерське розроблення середовища життєдіяльності людини з урахуванням вимог охорони довкілля та економії природних ресурсів.

Наукові основи дизайну. Екологічний дизайн – симбіоз екологічної науки та дизайну.

Наукові основи системного проектування та конструювання. Завдання проектувальника та конструктора. Методи утилізації згідно з вимо-

гами охорони довкілля та екології. Матеріалоощадність природних матеріалів.

Цивільна оборона. Класифікація надзвичайних ситуацій і характер впливу руйнівних факторів надзвичайних ситуацій на людину і навколишнє середовище.

Основи методики наукового пошуку. Значення екологічного мислення в науковій та практичній діяльності дизайнера.

Ергономіка. Екологічні аспекти проектування робочого місця.

Навчальна практика (біонічна). Аналіз природних об'єктів, виконання натурних рисунків та їх стилізація.

Висновки. Отже, магістр-дизайнер повинен знати екологічні тенденції ХХ ст.; історію формування поняття “екологічний дизайн”; головні напрями і принципи формування мислення в сучасному дизайні; процес вторинного використання матеріалів; застосування в процесі формотворення індустриальних відходів; використання матеріалів паперово-целюлозного виробництва; процес рециклінгу як метод формотворення; характер впливу факторів закритих приміщень, хімічні забруднювачі житлового середовища, токсикологічну характеристику поллютантів; перспективи розвитку екологічного дизайну в Україні. До подальших розвідок зараховуємо дослідження діяльнісного та аксіологічного аспектів неперервної екологічної підготовки майбутнього дизайнера.

Література

1. Атутов П.Р. Методологические проблемы развития педагогической науки / П.Р. Атутов, М.Н. Скатки, Я.С. Турбовский. – М. : Педагогика, 1985. – 240 с.
2. Гинецинский В.И. Знание как категория педагогики: Опыт педагогической когнитологии / В.И. Гинецинский. – Л. : Издательство Ленинградского ун-та, 1989. – 144 с.
3. Матвійчук А.В. Екологічне знання та стиль мислення сучасної науки : монографія / А.В. Матвійчук. – Рівне : Ліста-М, 2002. – 147 с.
4. Оконь В. Введение в общую дидактику / В. Оконь. – М. : Высшая школа, 1990. – 382 с.
5. Орлова О.О. Екологічний фактор формоутворення в дизайні : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. Мистецтвознавства : спец. 05.01.03 / О.О. Орлова. – Харків, 2003. – 20 с.
6. Приходько О.Б. Уроки для будущего. Практическое руководство по экологическому образованию в школе / О.Б. Приходько. – Тюмень : Вектор Бук, 2003. – 212 с.
7. Прусак В.Ф. Екологічний аспект у професійній підготовці майбутніх дизайнерів / В.Ф. Прусак // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2006. – № 3. – С. 54–62.
8. Прусак В.Ф. Екологічний дизайн : навчальний посібник для студентів спеціальності 8.020210 “Дизайн” освітньо-кваліфікаційного рівня магістр / В.Ф. Прусак, Н.Г. Лук’янчук. – Л. : РВВ НЛТУ України, 2008. – 134 с.
9. Прусак В.Ф. Програма наскрізної екологічної підготовки студентів спеціальності “Дизайн” напряму 0202 “Мистецтво” / В.Ф. Прусак. – Л. : РВВ УкрДЛТУ, 2004. – 10 с.
10. Пустовіт Н.О. Концептуальні засади і стан екологічної освіти в Україні / Н.О. Пустовіт // Екологічні проблеми: Шляхи та перспективи їх вирішення в регіонах України : матеріали виступів учасників Міжнародної конференції та всеукраїнського екологічного ярмарку / [А.І. Кузьмінський та ін. (ред. кол.) ; Черкаський держ. ун-т ім. Б. Хмельницького]. – Черкаси, 2001. – С. 37–43.

11. Сохор А.М. Логическая структура учебного материала / А.М. Сохор. – М. : Педагогика, 1974. – 192 с.
12. Ставская Н.Р. Философские вопросы развития современной науки (Социологические и методологические проблемы интеграции науки) / Н.Р. Ставская. – М. : Высшая школа, 1974. – 232 с.
13. Эрдниев П. Теория информации и процесс обучения / П. Эрдниев // Народное образование. – 1966. – № 11. – С. 37–41.

ПУСТОЛЯКОВА Л.М.

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ НА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Сучасне суспільство всіляко зацікавлене в якісній підготовці підростаючого покоління до продуктивної праці. Більше того, можна також стверджувати, що вся існуюча система навчання і виховання у профільних ліцеях спрямована в основному на підготовку учнівської молоді до праці. Цій меті служить фізичне виховання учнів ліцеїв в умовах профільного навчання, а також розмаїття форм підготовки на різних рівнях професійної освіти.

Втрату великої кількості енергопотенціалу внаслідок впливу негативних факторів зовнішнього середовища, стресів під час навчання та у період сесій, малу рухову активність у навчальному закладі мають компенсувати заняття з фізичного виховання, завданнями яких є не тільки збереження фізичного та психічного здоров'я учнів, але й розвиток здібностей, необхідних для активного життя й успішного виконання професійних обов'язків.

Законодавча база, що вказує на значущість фізичного виховання молоді, не тільки в системі освіти, а й загалом у житті суспільства, здебільшого не дає відчутних результатів, а іноді й зовсім ігнорується.

Мета статті – проаналізувати вплив професійно-прикладної фізичної підготовки учнів на формування професійних якостей майбутнього фахівця

На сьогодні розробляється і впроваджується система професійно-прикладної фізичної підготовки у профільних ліцеях, які готують майбутніх фахівців різних профілів.

Професійна спрямованість фізичного виховання має відігравати суттєву роль при підготовці учнівської молоді до праці в сучасних умовах шляхом загальної, допрофесійної та професійної освіти.

Зазначеній меті фізичного виховання учнів ліцеїв в умовах профільного навчання має відповідати різноманітність форм навчальної та виховної роботи. Для ефективної підготовки учнів до майбутньої трудової діяльності (так само, як і для їх гармонійного особистісного розвитку) є необхідним співвіднесення змісту й методів навчання з можливостями і прагненнями учнів. Шлях до цього відкриває диференційоване загальноосвітнє навчання у поєднанні з профільним, які сьогодні є важливими елементами